

บทคัดย่อ

ภาษาวิชาการเป็นทำเนียบภาษาประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อสังคม เพราะเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน และเผยแพร่ความรู้สู่สมาชิกในสังคม ทำให้สังคมพัฒนาทางด้านภูมิปัญญา จากการสำรวจผลงานในอดีตที่เกี่ยวข้องกับภาษาวิชาการ พบว่ามีผลงานตีพิมพ์เกี่ยวกับภาษาวิชาการภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นงานวิจัยในประเด็นปัญหาต่างๆ และที่เป็นตำราหรือคู่มือการเขียนทางวิชาการ แต่ผลงานที่เกี่ยวกับภาษาวิชาการไทยแทบไม่มีเลย ดังนั้นเพื่อเปิดช่องว่างทางความรู้ดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ประการแรก เพื่อวิเคราะห์ลักษณะเด่นทางภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้คุณลักษณะของวจนลีลาภาษาวิชาการ และประการที่สอง เพื่อตีความอำนาจทางสังคมของภาษาวิชาการจากคุณลักษณะที่พบ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ กลุ่มตัวอย่างวิทยานิพนธ์ และบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ซึ่งคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อให้ครอบคลุมสาขาต่างๆ ให้มากที่สุด แนวการวิเคราะห์ใช้วิธีทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่าภาษาวิชาการมีคุณลักษณะสำคัญ 8 ประการ ได้แก่ ความแจ่มชัด ความซับซ้อน ความเป็นวัตถุวิสัย ความเป็นทางการ ความชัดถ้อยชัดคำ ความถูกต้องแม่นยำ ความซื่อสัตย์ และความเบี่ยงบัง แต่ละคุณลักษณะได้รับการยืนยันโดยตัวบ่งชี้ทางภาษา เช่น นามวลีแปลง ประโยคไร้ประธาน ศัพท์บัญญัติ และการหลีกเลี่ยงการใช้ลักษณะไม่มาตรฐาน เช่น คำสแลง คำต่างปรเทศ ภาษาปาก ประโยคกำกวม ฯลฯ จากคุณลักษณะทั้งหมดของภาษาวิชาการ ผู้วิจัยตีความว่า ภาษาวิชาการมีอำนาจแบบผู้มีความรู้มีอำนาจเหนือผู้ไม่มีความรู้ อำนาจแบบเป็นแหล่งอ้างอิง และอำนาจแบบเป็นต้นแบบของสังคม

คำสำคัญ: ภาษาวิชาการ, ทำเนียบภาษา, วจนลีลา, คุณลักษณะ, ตัวบ่งชี้, อำนาจ

ABSTRACT

Academic language is a kind of register that is important to society. It is a tool for teaching and learning and also disseminating knowledge among members of a society. A review of literature on academic language shows that there are a large number of publications in English concerning this topic. They are research works on various issues on academic language and textbooks or manuals on academic writing. In contrast, there is virtually no publication on Thai academic language. Therefore, to fill in this gap of knowledge in Thai society, this study has two purposes. First, it aims to analyze distinctive linguistic features that mark stylistic attributes of Thai academic register. Secondly, it intends to infer the meanings of power of academic language from the stylistic attributes. The data used in the analysis was taken from a sample of theses and articles published in academic journals purposely selected so as to cover various branches of knowledge. Both quantitative and qualitative methods were adopted in the analysis. The results show that Thai academic language is signified by 8 attributes; namely, explicitness, complexity, objectivity, formality, precision, accuracy, honesty, and hedging. All of these attributes are identified by linguistic markers, such as nominalization, zero-subject sentences, technical terms, and avoidance of non-standard usage, e.g., slang, foreign words, colloquial expressions, ambiguous sentences, etc. From these findings, the meanings of power of academic language are inferred: the power of "a learned person," the power of a source of reference and the power of a model for the society.

Key words: *academic language, register, style, attribute, linguistic marker, power*